

Estudis sobre la conversió de Lull

Per càbala hem d'entendre el conjunt de doctrines místiques nascudes al si del judaisme durant l'edat mitjana, les quals a través d'un mitjà esotèric d'interpretació de l'Antic Testament, pretenen revelar als iniciats (aquells que han rebut aquest coneixement) les doctrines ocultes sobre Déu i el seu món.

L'art de la conversió: Ramon Llull i la càbala

♦ Pere Rosselló Bover *

L'Art de la Conversió. El cristianisme i la càbala en el segle XIII

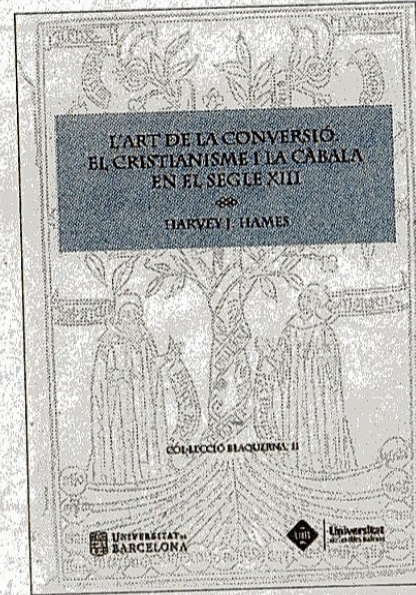
(2015), de Harvey J. Hames, és l'onze

volum de la «Biblioteca Blaquerna», publicada per la UIB i la UB. L'autor, professor d'història a la Universitat Ben Gurion de Negev (Israel) i director del Center for the

Study of Conversion and Inter-Religious Encounters, ens parla de les polèmiques interconfessionals del segle XIII, tot posant especial atenció a la cabalística (la mística de jueva), de la qual Llull hauria recollit alguns dels conceptes per al seu projecte de convertir els infidels mitjançant la raó. Per tant, el beat Ramon devia tenir alguns coneixements sobre la càbala i va poder conèixer les teories dels jueus contemporanis de la Corona d'Aragó i

d'Occitània. Això li hauria permès integrar elements cabalístics en el seu sistema de pensament, com és que hi hagi semblances entre les *sefirot* del judaisme i les dignitats divines de Llull. Al capdavall, tant la càbala com l'Art lul·liana permeten conèixer com és Déu de manera positiva i mitjançant la raó, perquè els atributs divins són presents en tota l'escala de la creació. Per a Llull, la demostració racional dels misteris de la Trinitat i de l'Encarnació era essencial per aconseguir la conversió dels jueus –i dels infidels, en general– al cristianisme.

L'Art de la Conversió ens mostra com els pensadors cristians tenien

contactes amb el saber jueu contemporani i, per tant, la càbala ja era coneguda per ells abans del Renaixement. Ara bé, l'actitud de Llull, que tenia notícia dels debats religiosos de la comunitat jueva, tampoc no era del tot positiva envers els jueus i, tot i donar-ne opinions contradictòries, sovint cau en els mateixos

prejudicis dels cristians del seu temps. En conjunt, *L'art de la conversió* és una contribució al coneixement de les relacions entre jueus i cristians i a l'aprofundiment en les propostes missioneres del beat.

* Catedràtic de Filologia Catalana de la UIB